

רוצים להגדיל את הטקסט? חפשו את סימן ה + למעלה

האיגרת הרביעית של החוג למיסטיקה ורוחניות – כ"ו בתמוז תשע"ג 04/07/13

הגוף הנשי של אלהים, בקבלה
פרופ' דניאל אברמס, **זוכה פרס גרשם שולם לחקר הקבלה**, הוא אחד מחוקרי הקבלה החשובים. מצודתו נפרשת מראשית המיסטיקה היהודית באירופה בימי הביניים, ועד מחקרים מיגדריים של ספרות הקבלה. את אחד מספריו הקדיש לטקסטים קבליים, שמתארים על דרך החיוב את הסובייקטיביות והחוויה הגופנית והמינית של הגוף הנשי האלהי. ספר זה, **בהוצאת מאגנס**, תחת הכותרת "הגוף האלוהי הנשי בקבלה – עיון בצורות של אהבה גופנית ומיניות נשית של האלוהות", פותח בהקדמות מרתקות, ובתוכן גם הדברים הבאים (עמ' 6):

"רוב המחקרים במדעי היהדות שנכתבו בשנים האחרונות בעזרת הכלים החדשים של הפמיניזם והמגדר מתמקדים במקומה של האישה בחברה, במנהג ובהלכה, ואינם דנים כלל בנושאים תאולוגיים. צורך השעה הוא, לדעתי, לפתוח את הספרות היהודית לקורא המודרני, המגלה רגישות למקומו של האחר במסורות יהודיות ואשר תוהה על מהותו ומעמדו של הצד הנקיב באלוהות. תרגום הערכים מן הספרות הקלסית, אשר זכו לפרשנות חדשה, לא ימצה את מלוא השפעתו ותורמונו לתרבות ולחברה היהודית כל עוד מצטיירת האלוהות כזכרית בלבד.

[...] ספרות הקבלה תרמה רובד חשוב ליסמבוליקה הרבנית בהתייחסותה אל השכינה כעצמה נקבית של האלוהות. מאז 'ספר הבהיר', אחד מהחיבורים הקבליים הראשונים, הפך הנגלה של האל הוא ספירת שכינה, אשר ציורה כנחו נקיב המתייחס באופן ארוטי אל היהודי זכר. זהו רעיון מהפכני בתאולוגיה היהודית והוא שינה את התייחסותו הדתית של היהודי, כפי שהדבר משתקף בחיבורים רבים. היהודי אינו פונה עוד בתפילתו לאל הזכרי, מלך המלכים; במקום זאת, פנייתו – לפחות בצעדיה הראשונים – מכוונת לשכינה, כבת הזוג הרוחנית שלו. בכך מובלטים ואף מוקצנים היסודות הארוטיים והמיניים של אהבת האל במסורות המקראיות והרבניות.

ההתייחסות לבחינה התחתונה של האלוהות כנקבה מאפשרת למקובל להכיר את האחר כנקבה, ואולי את הנקבה כאחר, בעולם העליון וייתכן כי גם בעולם הנברא. האם המקובל מכיר את האלוהות זכר ונקבה, זה ליד זה, באחדות מורכבת שבה הצדדים משלימים זה את זה, או מדובר בפן הנקיב של האלוהות שאינו אלא השלכה של הדמיון הזכרי? זוהי שאלה עקרונית להבנת נקודת המבט של המקובל, להכרת האספקלריה הסימבולית שלו, שדרכה הוא קולט ומפרש את עצמו, את האחרים ולמעשה כל טקסט – כתוב ושאינו כתוב."

לקריאה נוספת:

- ❖ **הדף של פרופ' דניאל אברמס** באתר אוניברסיטת בר אילן
- ❖ **קטעים מתוך הספר** "הגוף האלוהי הנשי בקבלה" באתר הוצאת מאגנס

"תואר ראשון במיסטיקה ורוחניות זה מדליק... אבל למה בצפת!?"

רבים מהמתעניינים בלימודים בחוג למיסטיקה ורוחניות אינם מאזור צפת... והם מתלוננים. הנה כמה תשובות:

- אתם לא לבד... **רוב הסטודנטים** בחוג וכל המרצים של החוג **מגיעים מרחוק** – ירושלים, תל אביב, נהריה ועוד. נשמח לסייע לכם להצטוות יחד לנסיעות משותפות.
- (זה חסכוני, זה אקולוגי, זה ידידותי... אנחנו בעד! לכן תראו גם בהמשך האיגרת מידע על **האפליקציה לטרמפים של אגודת הסטודנטים** במכללה האקדמית צפת).
- כדי להקל עליכם, תכננו את הלימודים בחוג כך שיהיו **מרוכזים ביומים בלבד**: ראשון ושני מהצהריים עד הערב (ועוד קורס מרוכז בחופשת הסמסטר). זה פותח בפניכם, הרחוקים, שתי אפשרויות:
 - למצוא פתרונות לינה בצפון;

- אפשר להסתפק **בלינה של לילה אחד בלבד** (ביום ראשון בערב) במהלך הסמסטר (שלושה חודשים בסך הכל). אנחנו מכינים רשימה של מקומות לינה זולים במיוחד, וכמובן תוכלו להתיידד, או ללון אצל חברים (ויהיו לכם חברים חדשים, מספוק הלימודים ©).
- זו הזדמנות **להגשים את החלום הישן ולעבור לגור בצפון**... אפשר למשל להתגורר **במעונות הסטודנטים** המשובחים שלנו, בתשלום סמלי ביותר (וכדאי להזדרז לפני שכל חדרי המעונות ייחטפו). לחילופין, אפשר **לשכור חדר** באופן עצמאי, וכל האפשרויות פתוחות...
- אם אינכם יכולים בשום אופן להגיע ליומיים של לימודים בצפת, תוכלו להירשם ללימודים חלקיים, ולפרוס את השלמת התואר על יותר שנות לימוד.

3. לכל מציעי הפתרונות היצירתיים... **לא תהיה לנו שלושה בתל אביב, בירושלים או בדרום**, וגם לא באזור הקריות. זה גם לא יקרה בעוד שנתיים או שלוש. אלה חוקי המשחק, אנחנו מחוייבים לקיים את הלימודים בצפת.

4. זה הזמן להסתכל על המצב מזווית אחרת... איזה מקום מתאים יותר **מצפת, בירת המיסטיקה היהודית**, ללימודי תואר ראשון במיסטיקה ורוחניות? צפת היא עיר קסומה גדושה בסמטאות אומנותיות, עטורה אבנים עתיקות ואתרי חמד מקודשים, מוקפת נוף הררי גלילי מרהיב, וטובלת ביערות. יותר מזה!?

עליה לרגל לא אמורה להיות קלה לגמרי, וגם למסע הזה נדרשת עליה...

השתכנעתם סופית (או כמעט)?

צרו קשר, ונספר לכם עוד על הלימודים בחוג למיסטיקה ורוחניות.

היה ערב הקיץ / ח.נ. ביאליק

בנות לילית וכהנים, לבנה כסופה וכוכבים, זונות ומוסיקה – בשיר הקיצי של המשורר האומי, חיים נחמן ביאליק, כדאי לקרוא לאט ל א ט...

ובנות ליליות זכות שזרות מזרות בלבנה
חויט קסף מזהירים,
והן ארבות כסות אחת לכהנים גדולים
ולמגדלי חזירים.

היה ערב הקיץ, כל-הבתיים נתרקנו
ונתמלאו הגנים;
יצא אדם, כדרך, במאיו הגדולים
לחטאיו הקטנים.

קצרה רוח האדם, פלו עיני מיחל –
ותפלתו האחת:
"הכוכבים הצנועים, מהרו צאתכם מלמעלה,
והקדשות מתחת!"

ובגן זה החלה גנינה קלה, הוללה –
והגן פלו ננער,
ומבין האילנות הנה השחיר זנב צעיר
והלבנה כנף ספר.

וכסרורי עברה קרצים, רומזים פוכבים,
ועיניהם פז תבעות;
צפר רוח הזנונים גם את-עשבות השדה
ואת-אבני הרחבות.

ומאמצע הנהר וממרומי הגזוזרות
ומאחרי הגדרות
בא הצחוק – ובחלונות מורדים וילונות
וכבים הנרות.

הס, השאר נתן ריחו, זולל סובא העולם,
יין עגבים עברו,
והוא יוצא מדעתו ומתגולל בקיאו
ומתבוסס בבשרו.

ובנות ליליות זכות שזרות מזרות בלבנה
חויט קסף מזהירים,
והן ארבות כסות אחת לכהנים גדולים
ולמגדלי חזירים.

איפה היינו ומה עשינו?

באתר של החנות הספרים "סיפור פשוט" מופיע המוטו מתוך "סיפור פשוט" של ש"י עגנון: "יושבת לה בלומה בתוך כתלי ביתה והספר פותח בפניה פתחי עולם". כך פתחו בפניה פרופ' יוסף שוורץ וד"ר נטע סובל ב-13/6/13 פתח ליחסים המורכבים של התפתחות הקבלה מצד אחד והקבלה הנוצריית מצד אחר, ולהשפעות של ההיסטוריה הזו על הרחניות העכשווית בעולם המערבי. בערב אינטימי מרתק שיתפו אותנו באי הפאנל ברזים עמוקים על היצירתיות הרחנית שולדת מאי הבנה. הפסדתם? כן! אל תפסידו את הארועים הבאים המרתקים של...

מריצ החוג למיסיקה ורחניות בחנות "סיפור פשוט" בנוה צדק, תל אביב. מימין לשמאל: ד"ר נטע סובל, ד"ר מריאנה רוח-מדבר, פרופ' יוסף שוורץ, ד"ר יוסף חיות

ביום הפתוח שהתקיים במכללה האקדמית צפת ב-20/6/13 שמחנו לקבל מצטרפים נוספים לנבחרת שלנו. ברוכים הבאים למסענו המשותף, לקראת B.A במיסיקה ורחניות!

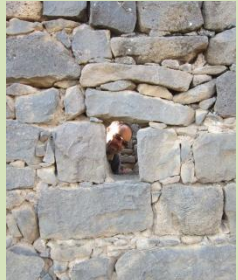
היום הפתוח במכללה ב-20/6/13

בספריית הגליל העליון בכדורי התקיים ב-26/6/13 **דיון מרתק** על שאלות של אונטניות והמצאת מסורת ברוחניות העכשווית. **ד"ר אריאל פיקאר** גילה לנו אם החרדים הם באמת המשך ישיר של המסורת היהודית; **ד"ר עמרי רוח מדבר** התייחס לשאלה איך יודעים אם מוסיקת עולם

ד"ר מריאנה רוח-מדבר וד"ר אריאל פיקאר, בכדורי, דנים באונטניות ברוחניות העכשווית

היא אונטנית; **ד"ר מריאנה רוח-מדבר** דנה גם בשאלה אם הקבלה העכשווית היא המצאה מערבית מודרנית. בחודש האחרון השתתף **ד"ר אדם קלין אורון** בשני כנסים בתחומי הרחניות העכשווית, שהתקיימו בשבדיה: **כנס לחקר תנועות דתיות חדשות וכנס לחקר אזוטריקה מערבית**. **כנס הראשון** הציג ד"ר קלין אורון את המחקר שערך יחד עם ד"ר מריאנה רוח-מדבר, אודות התגובות המשתנות לתנועות דתיות חדשות (המכונות גם "כתות") בישראל לאורך השנים – מפחד מהאיום שלהם על הקולקטיב הישראלי בשנות ה-80, ועד לדאגה מהפגיעה שלהם דווקא באוטונומיה של הפרט בשנות האלפיים. **כנס האחר** טען שהתשובה לשאלה **מדוע יש יותר נשים מאשר גברים בתופעת התקשור** היא, שהתקשור מציע שילוב בין תסריטי מגדר גבריים (עסק עצמאי, טענה לשליטה של הפרט בחייו) לבין תסריטי מגדר נשיים (דאגה לאחר, דגש על אינטואיציה), שילוב הקורץ לנשות המעמד הבינוני.

ד"ר אדם קלין אורון, מרצה בחוג למיסיקה ורחניות, מציג אליכם דרך החומה. (גלו... איזו חומה זו?)

מה קורה עם ארועי החוג למיסיקה ורחניות בהמשך? אנחנו בפרט קיץ קצרצרה, ובקרוב נעדכן את מכתבי הניולטר על ארועי סוף הקיץ. אפשר לעקוב גם אחרי **דף הארועים באתר החוג**, או **בדף הפייסבוק**.

מוסיקה... ושאר רוח

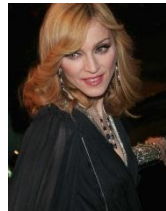
מה יש אחרי הכל? האזינו לבלדה החדשה של שלמה גרוניך, "אחרי הכל" (למילותיה של מירב רוט)... מעניין מי זו שם שמחכה לנו, רוקדת עם הרוח, יחפה. אולי זה השכינה היפה? המילים **כאן**, וסרטון אנימציה עם פס הקול של השיר **כאן**.

שלמה גרוניך, אחרי הכל (צילום: גלעד אבידן)

תפילות לימי בין המצרים... גרסת איכה א 2:
"כָּבו תִּבְכֶּה בְּלַיְלָה, וְדַמְעָתָה עַל לַחֲיָהּ. אֵין-לָהּ מְנַחֵם מִקַּל-אֲהֶבְיָהּ..."

וגם זו תפילה... גרסת מדונה (**צפו כאן בקליפ**):
In the midnight hour I can feel your power
Just like a prayer - you know I'll take you there
I hear your voice, it's like an angel sighing...

מדונה, כמו תפילה (צילום: Adam Sammler)

"**מנעי קולך מבכי**" - תקוות הקומיות אחרי ימי החורבן... בגרסת ירמיהו לא 16-15: "פה אָמַר ה': מְנַעֵי קוֹלְךָ מִבְּכִי, וְעֵינַיִךָ מִדְּמֵעָה, כִּי יֵשׁ שָׂכָר לְפַעֲלֶתְךָ, וְגַם-ה', וְשָׁבוּ מֵאֶרֶץ אוֹיֵב. וְיֵשׁ-תְּקוּנָה לְאַחֲרֵיתֶךָ, וְגַם-ה', וְשָׁבוּ בָנִים לְגִבְלוֹם."

ולגרסתו של עידן רייכל, **האזינו כאן**.

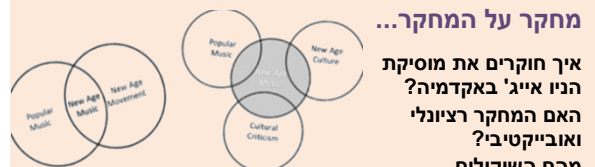

הפרוייקט של עידן רייכל

מוסיקה שמיימית – רוצים לשמוע את המוסיקה שבאה יחד עם הענקת התואר?...
הירשמו ללימודי מיסיקה ורחניות, **כאן**...

טקס הענת תארים במכללה האקדמית צפת, 13/6/13 (צילום: יוני לובלינר)

מחקר על המחקר...

איך חוקרים את מוסיקת הניו אייג' באקדמיה? האם המחקר רציונלי ואובייקטיבי? מהם השיקולים והאידיאולוגיות שמניעים את המחקר?

על הפוליטיקה של המוסיקה והפוליטיקה של האקדמיה – תוכלו לקרוא **במחקר המשותף של ד"ר עמרי רוח מדבר וד"ר מריאנה רוח-מדבר** שפורסם בכתב העת Cultural Analysis של הוצאת אוניברסיטת ברקלי.

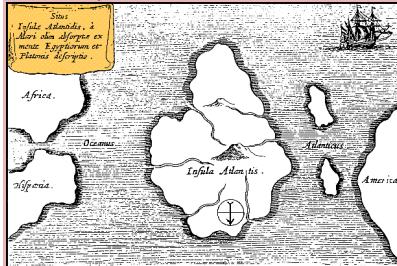
המאמר מציג את המאבק שמתחולל בזירה האקדמית, במקביל למאבק התרבותי הרחב סביב מוסיקת הניו אייג'. מוסיקת ניו אייג' היא קטגוריית על עשרות ז'אנרים מוסיקליים – מוסיקת עולם, מוסיקת טראנס, מוסיקת אווירה ועוד. מבקרים רבים רואים מוסיקה זו כ"נחותה" ובלתי ראויה למחקר. אחרים אף טוענים שאין מדובר בז'אנר מוסיקלי, כי אם בקטגוריה שיצרו בעלי אינטרסים כלכליים. רוצים לקרוא? הנה קטע מתוך תקציר המאמר:

"השיח האקדמי אודות מוסיקה משחק תפקיד בפולמוס תרבותי. מאמר זה עוסק במאפיינים ובדינמיקה של מאבק אקדמי סביב נושא מחקר הנתון לחלוקת תרבותית – מוסיקת ניו אייג'. ... מסקנתנו מדגימה את החדירות של הספירה האקדמית לאופנות תרבותיות, שכן לא שיקולים רציונליים וממצאים עובדתיים מניעים ו"מקדמים" את המחקר, כי אם טרנדים, הרגלים, שיוכים חברתיים-תרבותיים ומקצועיים או אידיאולוגיות."

ואם חשקה נפשכם בדבר האמיתי, הנה הוא במלוא תפארתו... **כאן**, **להורדה או קריאה**.

חדשות וכתבות מכל העולם

- ❖ **אתה מרחף? בחורה מעופפת?** אתם לא לבד... שופטי התכנית "כוכב נולד" האמריקאית נדהמו כשעל רקע מוסיקה מדיטיבית המתמודד התמהוני ריחף לנגד עיניהם באולפן. מסתבר שהכישרון הזה זיכה אותו בעליה לשלב הבא של התחרות... [קראו כאן](#).
- ❖ **המורה הורתה לכם לכתוב 100 פעם "אני ה' אלהיכם"?** זה שום דבר! פיליפ פטרסון העתיק את כל התנ"ך והברית החדשה בכתב יד... ועכשיו מחפש את הפרוייקט הבא. [קראו כאן](#).
- ❖ **אטלנטיס- מאחוריך! עיר מצרית אבודה נחשפה** אחרי 1,200 שנה, ובה אוצרות רבים: פסלים בגובה 5 מטרים, מקדש מפואר, ציוד תפילה, מטמוני מטבעות, עשרות ספירות טרופות עתיקות, ועוד. [קראו כאן](#). **צפו בסרטון** אנימציה המדמה שחזור של העיר העתיקה. [עוד תמונות וסרטונים](#) באתר של אחד הצלמים.
- ❖ **האם התגלו שרידים של המשכן העתיק בשילה?** חפירה ארכיאולוגית נוכחית רומזת שיתכן שכך הוא... מכיוון שהמשכן היה מבנה ארעי דמוי אוהל, מתקופת יהושע בן נון, ממצאים עכשוויים יכולים רק להיות רמיזה שדורשת פענוח. רוצים לדעת יותר? [הנה הכתבה](#).
- ❖ **מזה שנים ניטש סכסוך סביב החלקה המקודשת במירון**, ובה ציון ר' שמעון בר יוחאי. על שר האוצר יאיר לפיד יהיה להכריע, אם השטח יישאר בידי ההקדש או יוגדר אתר תיירות. מיליון וחצי עולים לרגל בשנה מחכים להחלטה. פוליטיקה ודת, בירוקרטיה ואתרים מקודשים. [קראו עוד כאן](#).
- ❖ **מאבק דתי "חם" באומן שבאוקראינה** – שם חסידי ר' נחמן מברסלב הזדעזעו לגלות צלב ענק ועליו דמותו של ישו מוצב מעל "אגם התשליך" בעיר. [קראו עוד כאן](#).
- ❖ **המכללה האקדמית צפת חרטת על דגלה את קידום הלימודים במדעי הרוח**, ברוח חדשנית ותוססת ובאיכות מעולה. החוג למיסטיקה ורוחניות הוא חלק מהחזון הזה. אם אתם שותפים לחזון, בוודאי תתעניינו לקרוא על מחאתם של מרצים וסטודנטים באוניברסיטה העברית בירושלים כנגד סגירה מתוכננת של עשרות קורסים במדעי הרוח, כחלק מצעדי התייעלות של המוסד. [קראו כאן](#).
- ❖ **כבר לפני כשנתיים התריעה ועדה מיוחדת מפני הפגיעה הגוברת במדעי הרוח במסודות האקדמיים בישראל**, והציעה שורת צעדים שטרם יושמו. על הוועדה, בה היו חברים נציגים של המועצה להשכלה גבוהה, משרד החינוך, מוסדות אקדמיים ישראלים ועוד – תוכלו [לקרוא כאן](#).
- ❖ **"ד"ר אושי שהם קראוס, פילוסוף של הכלכלה**, משווה בין תפיסות שונות שלנו את אלהים לתפיסות כלכליות שונות. [קראו כאן](#).

מפה של האי האגדי אטלנטיס... מתי ימצא?

במיוחד לסטודנטים – שירות הודעות

מלגות לסטודנטים

לסטודנטים שמעוניינים במילגה של 2500 ש"ח, תמורת התנדבות בפרוייקט חשוב למען אזרחים ותיקים במהלך חודשי יולי-אוגוסט... מהרו [למלא את הטופס הזה](#).
ההרשמה למלגות מפעל הפיס לשנת הלימודים הקרובה מסתיימת ב-17/7/13. [פרטים מלאים כאן](#).

מחפשים טרמפ על מטאטא?

גרים רחוק ממכללת צפת, אבל רוצים ללמוד מיסטיקה ורוחניות? שימו לב: [אגודת הסטודנטים במכללה האקדמית צפת](#), בשיתוף פעולה עם אתר [פיק-אפ](#), משיקים לציבור הסטודנטים של צפת אפליקציה לסמארטפונים לשיתוף בנסיעות וטרמפים, לנהגים ולנוסעים. [לחצו כאן](#) לאפליקציה. ואפשר למצוא טרמפ [גם באתר האגודה](#).

למעמיקי חקור...

חוקרים נקודות השקה בין הודו לישראל?

כתב העת "תיאוריה וביקורת" פירסם קול קורא לגיליון נושא שיעסוק בנקודות השקה היסטוריות, פוליטיות, חברתיות או תרבותיות הקושרות בין הודו לישראל. יש לשלוח הצעות עד 15 ליולי. [פרטים נוספים כאן](#).

קפיצה קטנה לחו"ל: בין שוויצריה לדרום אסיה

אם אתם קופצים הקיץ במקרה לשוויצריה, באוניברסיטת ציריך מתקיים טרמל מעניין על יהדות והודים בדרום אסיה, בין 23 ל-26 ביולי. מתעניינים במפגש בין יהדות למסורות האסייתיות? פרטים על הפאנל - [כאן](#).

כנס על היישוב היהודי בגליל במאה ה-16

יתקיים ב-10/07/13 בראש פינה, במדרשה למורשת ישראל. רשבו, צפת, סיורים... וכל טוב. מידע נוסף - [כאן](#).

עוד לא למדתי די... מאמרים והרצאות מעניינים ברשת

גם משחקי מחשב הם זירת מחקר. למתעניינים בחקר דתות ומיתוסים, במדע בדיוני וטכנולוגיה - כדאי להתנסות במשחק המחשב החדש, "פרימורדיה", וגם כדאי [לקרוא מה שכותבת עליו רינת קורבט](#), חוקרת של רוחניות עכשווית באינטרנט.

לא חשבתם שככה עובדים על מחקר אקדמי, אה?!

סקירה על כישוף מודרני בבלוג של תומר פרסיקו כוללת תיאוריות עכשוויות של פרופסורים מתחום חקר הדתות בעולם, כמו גם סקירה על המקורות היסטוריים של התופעה. האם הכישוף העכשווי הוא המשך של דת עתיקה, המשך ישיר של המשפחות שהועלו על ידי האינקוויזיציה על המוקד בימה"ב? מממ... שאלה טובה! תצטרכו [לקרוא כדי לדעת](#).

האם אפשר להוכיח את קיומו של אלהים, והאם יש בכלל טעם לעשות את זה?!

[צפו בדיון המרתק](#) בין פרופסור לרב, ונשמח לשמוע: מה עמדתכם?

John William Waterhouse: Magic Circle (1886)

מבצע קיץ – ספר וסיפור

ספריית החוג למיסטיקה ורוחניות מאוררת מדפים – ספרות מקור וספרות מחקר מוצעות למסירה בחינם לכל דכפין. והנה פרטי המבצע: בכל שבוע נפרסם פרטים של ספר אחר, בדף הפייסבוק של החוג למיסטיקה ורוחניות, ונדמין אתכם לשתף את הסטטוס ולהגיב עליו בסיפור: הסבר למה דווקא אתם צריכים לקבל את הספר, או משהו מעניין מתוך הספר (אפשר לגלג ולשתף)... בין המשתתפים יוגרל הספר, והזוכה המאושרת/ת/יקבל אותו במתנה מאיתנו. אז חכו חכו... ועקבו אחרי הפרסומים בדף.

FreeDigitalPhotos.net

מעניין, הא...?!

רוצים לקרוא גם את האיגרת הראשונה? [לחצו כאן](#)

האיגרת השנייה [כאן](#)

האיגרת השלישית [כאן](#)

המכללה האקדמית צפת
החוג למיסטיקה ורוחניות

אם קיבלתם את איגרת החוג מחברה/ה, ואתם רוצים לקבל את האיגרת הבאה ישירות מאיתנו, הירשמו [כאן](#)...

צרו קשר

חיברו אלינו בפייסבוק

רכזת החוג נטלי רומנוסקי: 04-6927854

מרכז המידע (רוני או נעמה) 1-800-344-544

שלחו לנו פנייה בכל נושא שהו

קראו עוד באתר החוג